

1 חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004

פרק א': פרשנות

1. מטרה

מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין גיל פרישה מעבודה, ובכלל זה העלאתו באופן מדורג והכל תוך החלת הכללים האמורים הן לענין זכאות להטבה הניתנת למי שהגיע לגיל האמור והן לענין זכאות להטבה הניתנת למי שטרם הגיע לגיל האמור, עד הגיעו לאותו גיל.

2. הגדרות

(תיקונים: התשס"ה, התשע"ד)

בחוק זה -

"גמלה" - תגמול או קצבה המשתלמים לאדם, במלואם או בחלקם, כמפורט בפסקה מהפסקאות שלהלן, מחמת פרישתו מעבודתו בשל גילו:

(1) מאוצר המדינה או מקופתו של אחד מאלה:

(א) גוף מתוקצב, גוף נתמך או תאגיד בריאות, כהגדרתם בסעיף 21 בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;

(ב) מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין;

(ג) גוף אחר שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, ושהשר קבעו בהודעה ברשומות לענין חוק זה;

(2) על ידי גוף שהתחייביותו מבוססות על מנגנון של ערבות הדדית בין הזכאים לגמלה;

(3) לפי התחייבות של מעסיק עקב סיום יחסי עבודה בשל גילו של העובד, גם אם אינם משתלמים על ידי המעסיק;

"הסכם" - לרבות הסכם קיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, צו הרחבה כמשמעותו בחוק האמור, הסדר קיבוצי, ותקנון של קופת גמל כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"השר" - שר האוצר.

פרק ב': גיל פרישה

3. גיל הפרישה

(תיקון התשפ"ב)

הגיל שבהגיעו אליו זכאי אדם לפרוש מעבודתו בשל גילו ולקבל, בהתקיים התנאים הקבועים לכך על פי דין או הסכם, גמלה בשל פרישתו מעבודתו כאמור, הוא גיל 67 לגבר וגיל 65 לאישה (בחוק זה - גיל הפרישה).

4. גיל פרישת חובה

הגיל שבהגיעו אליו ניתן לחייב עובד לפרוש מעבודתו בשל גילו, הוא גיל 67 לגבר ולאישה (בחוק זה - גיל פרישת חובה).

5. גיל הפרישה המוקדמת

הגיל שבהגיעו אליו זכאי אדם לקבל גמלה, בהתקיים התנאים הקבועים לכך על פי דין או הסכם, מחמת פרישתו מעבודתו בשל גילו אף בטרם הגיעו לגיל הפרישה, הוא גיל 60 לגבר ולאישה (בחוק זה - גיל הפרישה המוקדמת), ויחולו לענין זה ההוראות שנקבעו בדין או בהסכם לגבי הפחתת הגמלה בשל הפרישה המוקדמת כאמור, ככל שנקבעו.

פרק ג': הוראות מעבר

6. גיל הפרישה - הוראות מעבר

[תיקונים: התשע"ב, התשע"ז, התשע"ז (מס' 2), התשפ"ב]

על אף האמור בסעיף 3 -

- (1) לגבי גבר שנולד עד חודש אפריל 1942, יהיה גיל הפרישה - הגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק א' בתוספת;
- (2) לגבי אישה שנולדה עד חודש דצמבר 1969, יהיה גיל הפרישה - הגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה בחלק ב' בתוספת;
- (3) (נמחקה).

7. גיל פרישת חובה - הוראת מעבר

על אף האמור בסעיף 4, לגבי עובד או עובדת שנולדו עד חודש אפריל 1942 יהיה גיל פרישת חובה - הגיל הקבוע לגביהם, בהתאם לחודש לידתם, בחלק א' בתוספת.

8. גיל הפרישה המוקדמת - הוראת מעבר

על אף האמור בסעיף 5, לגבי אישה שנולדה עד חודש אפריל 1955, יהיה גיל הפרישה המוקדמת - הגיל הקבוע לגביה, בהתאם לחודש לידתה, בחלק ג' בתוספת.

פרק ד': גיל הפרישה לאישה שנולדה בשנת 1955 ואילך

החלטה בדבר גיל הפרישה לאישה שנולדה בשנת 1955 ואילך

9.

[תיקונים: התשע"ב, התשע"ד, התשע"ז, התשע"ז (מס' 2), התשפ"ב]

(בוטל).

פרק ה': הוראות כלליות

10. עדיפות

(תיקון התשע"ד)

- (א) הוראות חוק זה יחולו על אף האמור בכל הסכם.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), ניתן בהסכם -

- (1) לקבוע כי הגיל שבהגיעו אליו ניתן לחייב עובד לפרוש מעבודתו בשל גילו יהיה גבוה מגיל פרישת חובה;
- (2) לקבוע כי הגיל שבהגיעו אליו זכאי עובד לקבל גמלה מחמת פרישתו מעבודתו בשל גילו אף בטרם הגיעו

לגיל הפרישה, יהיה נמוך מגיל הפרישה המוקדמת, ובלבד שהמעסיק יישא בעלות הנובעת מכך, במלואה; השר רשאי לאשר לגוף שאינו המעסיק לשאת בעלות כאמור בפסקה זו, כולה או חלקה, במקום המעסיק; הודעה על אישור כאמור תפורסם ברשומות.

(ג) הוראות חוק זה יחולו אלא אם כן נקבע אחרת בחוק אחר.

11.

מסירת הודעות על מועד הפרישה של עובדת

2

(תיקון התשע"ד)

(א) שר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע הוראות לענין עובדת בדבר -

(1) מסירת הודעות מאת המעסיק ומאת העובדת לגבי מועד פרישת העובדת מעבודתה;

(2) תוצאות אי מסירת הודעות כאמור בפסקה (1), או מסירתן באיחור, לרבות דחיית מועד תשלום סכומים המגיעים לעובדת מכוח כל דין או הסכם עקב פרישתה מהעבודה, ובלבד שדחיה כאמור לא תעלה על התקופה שנקבעה לפי סעיף קטן זה למתן הודעה מאת העובדת; נקבעו הוראות לפי פסקה זו, יבואו הוראות אלה במקום כל תרופה העומדת למעסיק כלפי העובדת בשל אי מסירת הודעה לגבי מועד פרישתה מהעבודה או מסירתה באיחור.

(ב) כל עוד לא נקבעו תקנות לפי הוראות סעיף קטן (א), יעמדו בתוקפן התקנות שנקבעו לפי סעיף 3 בחוק גיל פרישה שווה לעובדת ולעובד, התשמ"ז-1987, כנוסחן ערב תחילתו של חוק זה, בשינויים המחויבים.

12. גיל פרישה שנקבע בהסכם שנכרת לפני יום התחילה

(תיקונים: התשע"ד, התשפ"ב)

על אף הוראות סעיפים 3 ו-6(2) ו-3(3), אישה שנקבע לגביה, בהסכם שנכרת לפני יום תחילתו של חוק זה, גיל פרישה הגבוה מגיל הפרישה הקבוע לגביה לפי הוראות חוק זה, יהיה גיל הפרישה לגביה, לענין זכאותה לפרוש מעבודתה ולקבל גמלה ממעסיקה, ולענין זה בלבד - הגיל שנקבע בהסכם כאמור.

13. סיוע מאוצר המדינה

השר יקבע, בצו, סכומים שיינתנו כסיוע מאוצר המדינה, לפי אמות מידה שיקבע באותו צו, לפתרון קשיים כספיים ממשיים הנובעים מהעלאת גיל הפרישה לפי הוראות חוק זה.

13א. תקציב לתכניות תעסוקה, הכשרות מקצועיות, השמה בעבודה ודמי קיום

(תיקון התשפ"ב)

למטרת מימון השתתפותן של נשים בגילאי 50 עד 67, בתכניות תעסוקה, בהכשרות מקצועיות ובהשמה בעבודה ולמטרת תשלום דמי קיום לנשים אלה במהלך ההכשרות המקצועיות, יוקצה בחוקי התקציב השנתי לשנות התקציב 2023 עד 2031, בסעיף תקציב המשרד לשוויון חברתי, בתכנית נפרדת, סכום שלא יפחת מ-10 מיליון שקלים חדשים לכל שנה, וכן בתקציב משרד הכלכלה והתעשייה, בתכנית נפרדת - סכום שלא יפחת מ-72.5 מיליון שקלים חדשים לכל שנה; לענין זה -

"הכשרה מקצועית" - לרבות בדרך של הכשרה במהלך עבודה אצל מעסיק (ojt), כיתה במפעל, ייעוץ וליווי עסקי וסיוע בפתירת עסק;

"חוק תקציב שנתי" - כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;

"סעיף תקציב" - כהגדרתו בחוק תקציב שנתי.

(תיקון התשפ"ב)

. (א) החל משנת 2023, יגיש שר האוצר לוועדת הכספים של הכנסת, לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת ולוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ב-31 במרס בכל שנה, דוח מסכם בעניינים המפורטים להלן, לגבי התקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) ועד מועד הדיווח:

(1) ההשפעה של העלאת גיל הפרישה לנשים לפי הוראות חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (בסעיף זה - העלאת גיל הפרישה), על ההכנסות של נשים שגיל הפרישה שלהן הועלה בשל הוראות החוק האמור, בצירוף נתוני ההכנסות של אותן נשים;

(2) ההשפעה של העלאת גיל הפרישה על השתתפותן של נשים שגיל הפרישה שלהן הועלה כאמור בפסקה (1), בשוק העבודה, בצירוף נתוני התעסוקה והאבטלה של אותן נשים;

(3) נתונים לגבי ביצוע הכשרות מקצועיות לנשים שגיל הפרישה שלהן הועלה כאמור, ולגבי היקף השתתפותן בהכשרות מקצועיות, וכן לגבי התאמת ההכשרות המקצועיות לרמות השכלה שונות, קיום ההכשרות בפריסה ארצית, לרבות באזורי פריפריה גיאוגרפית, וביצוע ההכשרות במקומות נגישים פיזית ותחבורתית;

(4) נתונים לגבי היקף השתתפותן של נשים בשוק העבודה לאחר שהשתתפו בהכשרות מקצועיות כאמור בפסקה (3), וכן נתונים לעניין גובה ההכנסה שלהן לאחר שהשתתפו בהכשרות מקצועיות כאמור בהשוואה לגובה ההכנסה לפני שהשתתפו בהכשרות המקצועיות;

(5) השתלבותן בעבודה של נשים שקיבלו דמי אבטלה לפי סעיף 171(א)(ב) או (ג) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, לאחר קבלת דמי האבטלה כאמור;

(6) שיעורי המיצוי של מענק עבודה לפי סעיף 6 לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007, וכן יישום הוראות הסעיף האמור;

(7) יישום סעיף 13א ומימוש התקציב שנקבע בו.

(ב) החל משנת 2024, יגיש המוסד לביטוח לאומי לוועדת הכספים של הכנסת, לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת ולוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ב-1 בינואר בכל שנה, דוח מסכם בעניינים המפורטים להלן, לגבי התקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) ועד מועד הדיווח:

(1) השינוי בתחולת העוני בקרב נשים שנולדו בשנים 1960 עד 1969;

(2) פעולות ליידוע נשים בדבר זכאותן למענק מעבר בשל העלאת גיל הפרישה לפי סעיף 269א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ולדמי אבטלה לפי סעיף 171(א)(ב) ו-(ג) לחוק האמור, ובכלל זה פניות יזומות של המוסד לביטוח לאומי לנשים;

(3) ההשפעה של העלאת גיל הפרישה על מצבן של נשים זכאותן לגמלאות שמשלם המוסד לביטוח.

(ג) ועדת הכספים של הכנסת תקיים אחת לשנה דיון בדוחות שהוגשו לה לפי סעיף זה.

14. ביצוע

15-

24.

השר ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

פרק ו': תיקונים עקיפים

(תיקונים עקיפים - שולבו בחוקים השונים).

25. ביטול חוק גיל פרישה שווה לעובדת ולעובד

26-

31.

חוק גיל פרישה שווה לעובדת ולעובד, התשמ"ז-1987 - בטל.

(תיקונים עקיפים - שולבו בחוקים השונים).

פרק ז': תחילה, תחולה והוראה מיוחדת

32. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום י' בניסן התשס"ד (1 באפריל 2004) (בחוק זה - יום התחילה).

33. חוק הבטחת הכנסה וחוק הביטוח הלאומי - תחולה

(תיקון התשס"ה)

(א) הוראות חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, כנוסחן בסעיף 22 בחוק זה, והוראות חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (בסעיף זה - חוק הביטוח הלאומי), למעט הוראות סעיפים 158, 160 ו-166 שבו, כנוסחן בסעיף 29 בחוק זה, יחולו על גמלאות ודמי ביטוח המשתלמים בעד יום התחילה ואילך, ואולם סעיף 240(א) בחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 29(12) בחוק זה, לא יחול על אישה שנעשתה תושבת ישראל לראשונה לאחר יום י"א בכסלו התשי"ד (18 בנובמבר 1953) ובוים י"ד בניסן התשכ"ה (16 באפריל 1965) כבר מלאו לה 60 שנים.

(ב) הוראות סעיפים 158, 160 ו-166 בחוק הביטוח הלאומי, כנוסחן בסעיף 29(3) עד (5) בחוק זה, יחולו על מי שהתאריך הקובע, כהגדרתו בסעיף 158 בחוק האמור, חל לגביו ביום התחילה או לאחריו; ואולם מי שפסקה זכותו לדמי אבטלה רק מחמת הגיעו לגיל 65, וטרם הגיע לגיל הפרישה הקבוע לגביו, יחולו לגביו הוראות הסעיפים האמורים כנוסחם בחוק זה, עד הגיעו לגיל הפרישה הקבוע לגביו.

34. חוק ביטוח בריאות ממלכתי - הוראה מיוחדת

הנחות ופטורים שהיו קבועים ערב תחילתו של חוק זה לפי פסקאות משנה (2) ו-(3) של סעיף 8(א)(2)(ג) בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, כנוסחו ערב יום התחילה, יחולו החל ביום התחילה רק על מי שהגיע לגיל פרישת חובה או לגיל הפרישה, לפי הענין.

חלק א'

חלק ב'

חלק ג'

תוספת

(סעיפים 6 עד 8)

חלק א'

גיל הפרישה לגבי גבר שנולד עד חודש אפריל 1942

גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
65	עד מרס 1939
65 ו-4 חודשים	אפריל עד אוגוסט 1939
65 ו-8 חודשים	ספטמבר 1939 עד אפריל 1940
66	מאי עד דצמבר 1940
66 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1941
66 ו-8 חודשים	ספטמבר 1941 עד אפריל 1942

חלק ב'

גיל הפרישה לגבי אישה

גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
60	עד מרס 1944
60 ו-4 חודשים	אפריל עד אוגוסט 1944
60 ו-8 חודשים	ספטמבר 1944 עד אפריל 1945
61	מאי עד דצמבר 1945
61 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1946
61 ו-8 חודשים	ספטמבר 1946 עד אפריל 1947
62	מאי 1947 עד דצמבר 1959
62 ו-4 חודשים	ינואר 1960 עד דצמבר 1960
62 ו-8 חודשים	ינואר 1961 עד דצמבר 1961
63	ינואר 1962 עד דצמבר 1962
63 ו-3 חודשים	ינואר 1963 עד דצמבר 1963
63 ו-6 חודשים	ינואר 1964 עד דצמבר 1964
גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
63 ו-9 חודשים	ינואר 1965 עד דצמבר 1965
64	ינואר 1966 עד דצמבר 1966
64 ו-3 חודשים	ינואר 1967 עד דצמבר 1967
64 ו-6 חודשים	ינואר 1968 עד דצמבר 1968
64 ו-9 חודשים	ינואר 1969 עד דצמבר 1969

חלק ג'

גיל הפרישה המוקדמת לגבי אישה שנולדה עד חודש אפריל 1955

גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
56 ו-8 חודשים	עד אפריל 1947
57	מאי 1947 עד דצמבר 1949
57 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1950
57 ו-8 חודשים	ספטמבר 1950 עד אפריל 1951
58	מאי עד דצמבר 1951
58 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1952
58 ו-8 חודשים	ספטמבר 1952 עד אפריל 1953
59	מאי עד דצמבר 1953
59 ו-4 חודשים	ינואר עד אוגוסט 1954
59 ו-8 חודשים	ספטמבר 1954 עד אפריל 1955

אריאל שרון

בנימין

נתניהו

ראש

הממשלה

שר האוצר

משה קצב

ראובן ריבלין

נשיא

המדינה

יושב ראש

הכנסת

[1]. [ס"ח 1919](#), התשס"ד (18.1.2004), עמ' 46.

תיקונים: [ס"ח 1997](#), התשס"ה (11.4.2005), עמ' 359;

ס"ח 2024, התשס"ה (10.8.2005), עמ' 916;

ס"ח 2328, התשע"ב (29.12.2011), עמ' 92. הצ"ח - כנסת 416, התשע"ב, עמ' 24;

ס"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600. הצ"ח - כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונח

"מעביד" ב"מעסיק" ו"יחסי עובד ומעביד" ל"יחסי עבודה" כולל כל ההטיות הדקדוקיות שלהם);

ס"ח 2592, התשע"ז (29.12.2016), עמ' 302. הצ"ח - ממשלה 1083, התשע"ז, עמ' 433;

ס"ח 2652, התשע"ז (3.8.2017), עמ' 1053 [התשע"ז (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 721, התשע"ז, עמ' 220;

ס"ח 2933, התשפ"ב (18.11.2021), עמ' 250. הצ"ח - ממשלה 1443, התשפ"א, עמ' 840.

[2]. סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (מקודם: שר התעשייה המסחר והתעסוקה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים

(י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

//